

**Довідка про результати внутрішнього
моніторингового дослідження
«Щодо протидії вербуванню» із учасниками освітнього процесу
Ліцею № 3
Охтирської міської ради Сумської області**

Термін: травень 2025 року.

Мета проведеного дослідження:

- виявити рівень обізнаності здобувачів освіти та їхніх батьків про ризики вербування, зокрема через соціальні мережі, і розробити ефективні превентивні заходи для закладу освіти з метою запобігання залученню учнів до протиправної діяльності, небезпечних груп та маніпулятивного впливу;
- оцінити рівень усвідомлення загроз, пов'язаних із вербуванням (у тому числі онлайн);
- проаналізувати поведінкові моделі учнів, які можуть свідчити про вплив або спроби вербування.

Методи:

- аналіз досліджуваної проблеми;
- проведення моніторингового дослідження;
- обробка й узагальнення отриманих результатів;
- надання рекомендацій щодо запровадження змін в освітньому процесі.

Практичне значення дослідження

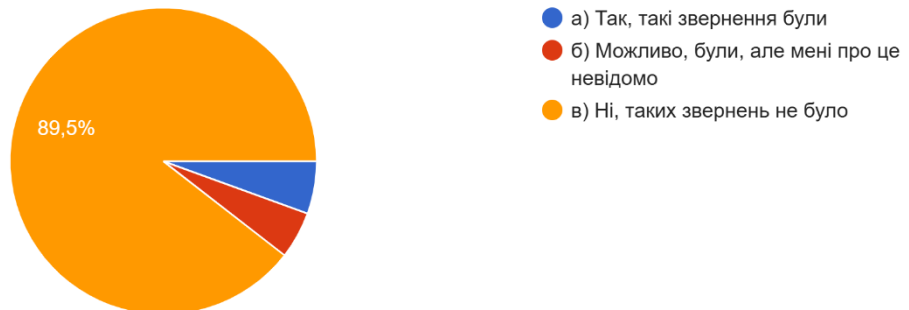
Результати моніторингового дослідження дадуть змогу виявити потенційні ризики вербування серед учнівської молоді та сформулювати в здобувачів освіти відповідальне ставлення до інформаційної безпеки та особистої безпеки.

Загальна характеристика моніторингового дослідження

Програма дослідження передбачала анкетування учнів 1-11-х класів та їх батьків. Опитування здійснювалося на основі сервісу Диск Google за допомогою інструменту форми Google. Респондентам пропонувалося заповнити анонімну анкету за посиланням. Для здобувачів освіти було запропоновано 5 запитань, для батьків здобувачів освіти - 6 запитань. Загалом участь в опитуванні взяло 965 респондентів, з них: 445 здобувачів освіти та 520 батьків здобувачів освіти.

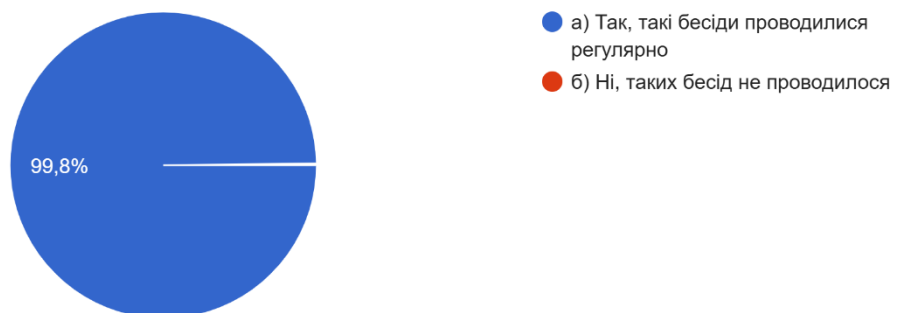
Результати анкетування батьків:

1. Чи зверталися до Вашої дитини особисто або через соціальні мережі невідомі особи з пропозиціями про навчання, роботу або іншу ді...с підозру щодо їхнього походження чи намірів?
524 відповіді

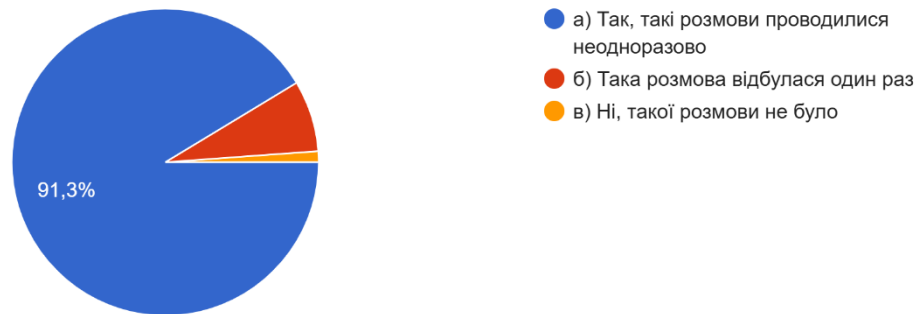
Переважна більшість опитаних батьків (89, 5 %) повідомили, що до їхньої дитини особисто або через соціальні мережі не зверталися невідомі особи з підозрілими пропозиціями щодо навчання, роботи чи інших дій. Невелика частина батьків (6,7%) знає про такі звернення, а ще менша частина (3, 8 %) припускає, що такі звернення могли бути, але їм про це невідомо.

2. Чи проводив класний керівник Вашої дитини бесіди з учнями щодо загроз вербування та необхідності бути пильними у спілкуванні з незнайомцями в мережі Інтернет та поза її межами?
520 відповідей

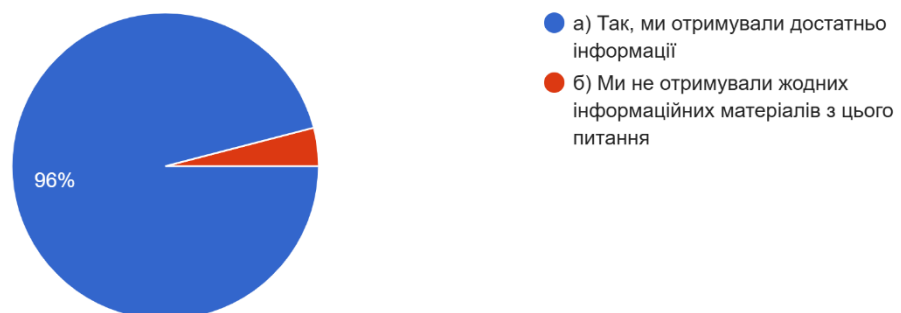
Абсолютна більшість опитаних батьків (99, 8 %) повідомили, що класний керівник їхньої дитини регулярно проводив бесіди з учнями щодо загроз вербування та необхідності бути пильними у спілкуванні з незнайомцями в мережі Інтернет та поза її межами. Лише незначна частина батьків (0, 2 %) зазначила, що такі бесіди не проводилися.

3. Чи розповідали Ви своїй дитині про можливі методи вербування, які можуть використовувати представники ворожої держави, ...кладу освіти про будь-які підозрілі ситуації?
520 відповідей

Переважає більшість опитаних батьків (91, 3 %) повідомили, що неодноразово розповідали своїй дитині про можливі методи вербування, які можуть використовувати представники ворожої держави, а також про необхідність повідомляти про будь-які підозрілі ситуації. Невелика частина батьків (7, 1 %) зазначила, що така розмова відбулася один раз, а зовсім незначний відсоток (1, 5 %) повідомив, що такої розмови не було.

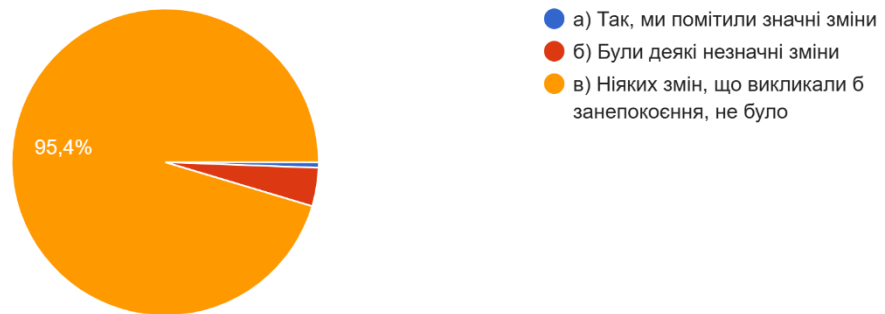
4. Чи отримували Ви від класного керівника інформаційні матеріали (пам'ятки, буклети, рекомендації) щодо протидії вербуванню та кібербезпеки дітей?
520 відповідей

Переважає більшість опитаних (96 %) зазначили, що вони отримали достатньо інформаційних матеріалів (пам'яток, буклетів, рекомендацій) від класного керівника щодо протидії вербуванню та кібербезпеки дітей.

5. Чи помічали Ви останнім часом зміни у поведінці Вашої дитини, її інтересах або колі спілкування, які викликали у Вас занепокоєння?

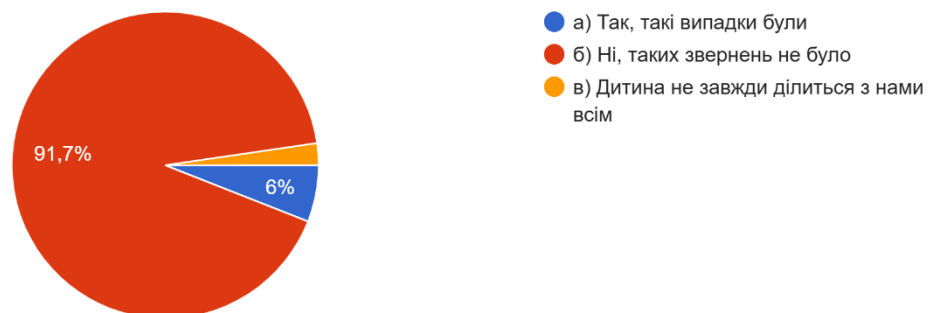
520 відповідей

Переважає більшість опитаних батьків (95, 4 %) не помічали останнім часом жодних змін у поведінці їхньої дитини, її інтересах або колі спілкування, які б викликали у них занепокоєння. Невелика частина батьків (3, 7 %) помітила деякі незначні зміни, а зовсім незначний відсоток (0, 9 %) помітив значні зміни.

6. Чи зверталася Ваша дитина до Вас з питаннями або розповідями про підозрілі пропозиції чи спілкування?

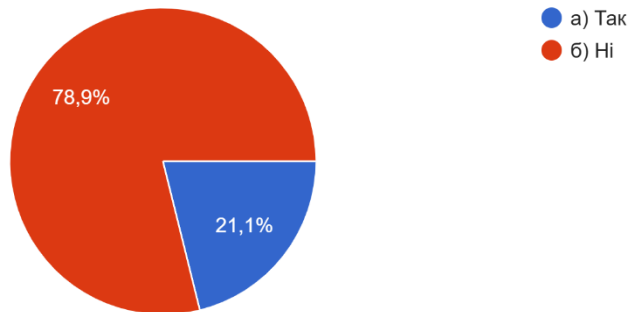
520 відповідей

Переважає більшість опитаних батьків (91, 7 %) повідомили, що їхня дитина не зверталася до них з питаннями або розповідями про підозрілі пропозиції чи спілкування. Невелика частина батьків (6 %) зазначила, що такі випадки були, а ще менша частина (2, 3 %) вказала, що їхня дитина не завжди ділиться з ними всім.

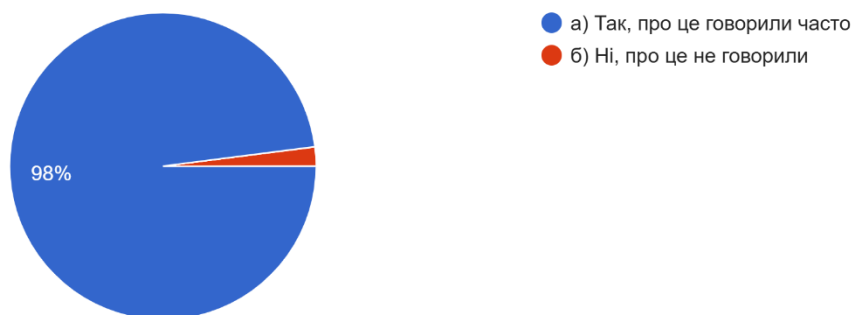
Результати анкетування здобувачів освіти:

1. Чи писали тобі в особистих повідомленнях або в соцмережах незнайомі люди і пропонували щось (навчання, роботу чи інше), що здавалося тобі дивним або підозрілим?
445 відповідей

Більшість опитаних учнів (78, 9 %) повідомили, що незнайомі люди не писали їм в особистих повідомленнях або в соцмережах і не пропонували нічого (навчання, роботу чи інше), що здавалося б їм дивним або підозрілим. Проте, значна частина учнів (21, 1%) отримувала такі повідомлення.

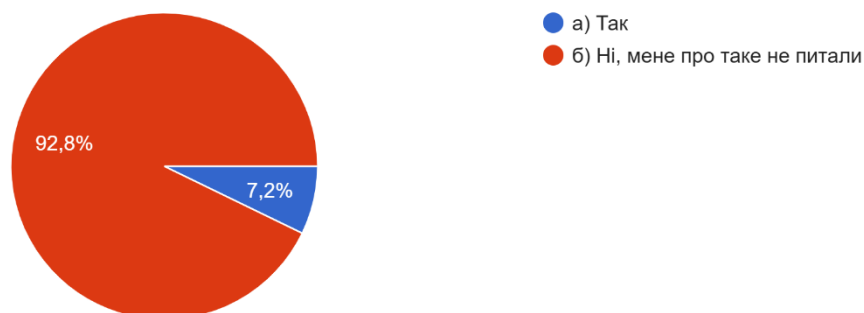
2. Чи говорили з вами в класі твої вчителі про те, що не можна довіряти підозрілим пропозиціям в інтернеті або від незнайомих людей?
445 відповідей

Переважна більшість опитаних учнів (98 %) повідомили, що вчителі часто говорили з ними в класі про те, що не можна довіряти підозрілим пропозиціям в інтернеті або від незнайомих людей. Лише незначний відсоток учнів (2 %) зазначив, що про це з ними не говорили.

3. Чи питали тебе незнайомі люди про твої думки, особисту інформацію, про твою сім'ю чи друзів так, що тобі це здавалося дивним або занадто цікавим?

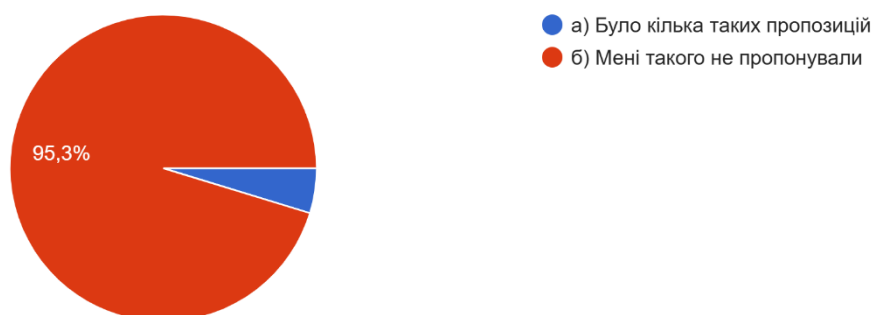
445 відповідей

Переважає більшість опитаних учнів (92, 8 %) повідомили, що незнайомі люди не питали їх про їхні думки, особисту інформацію, про їхню сім'ю чи друзів так, що це здавалося б їм дивним або занадто цікавим. Проте, невелика частина учнів (7, 2 %) стикалася з такими запитаннями.

4. Чи пропонували тобі або твоїм друзям гроші, подарунки або щось інше в обмін на якісь дії або інформацію?

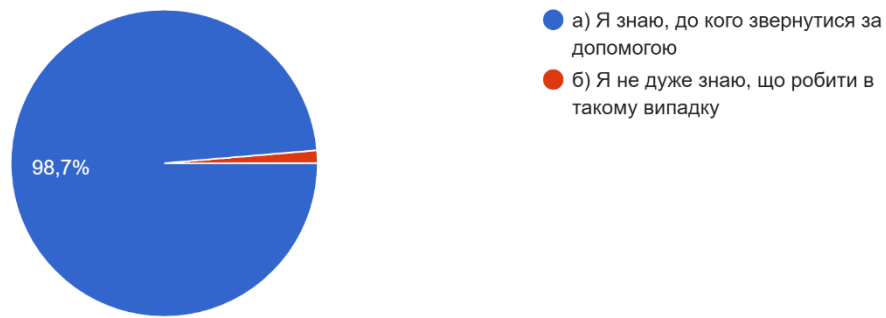
445 відповідей

Переважає більшість опитаних учнів (95, 3 %) повідомили, що їм або їхнім друзям не пропонували гроші, подарунки або щось інше в обмін на якісь дії або інформацію. Проте, невелика частина учнів (4, 7 %) стикалася з такими пропозиціями.

5. Чи знаєш ти, що робити, якщо хтось спробує тебе обманути або використати?

445 відповідей

Переважає більшість опитаних учнів (98, 7 %) знає, до кого звернутися за допомогою, якщо хтось спробує їх обманути або використати. Лише незначний відсоток учнів (1, 3 %) не знає, що робити в такому випадку.

Висновки та рекомендації

Отже, за результатами опитування більшості батьків не траплялися випадки підозрілих звернень до їхніх дітей. Водночас, майже всі батьки підтверджують регулярне проведення класними керівниками бесід з учнями щодо загроз вербування та необхідності пильності в онлайн- та офлайн-комунікації з незнайомцями. Переважає більшість батьків також самостійно проводила роз'яснювальні бесіди з дітьми на цю тему та отримувала відповідні інформаційні матеріали від школи. Більшість батьків не помічала останнім часом змін у поведінці дітей, що викликали б занепокоєння, і діти переважно не зверталися до них з повідомленнями про підозріле спілкування. Загалом, опитування демонструє активну роботу навчального закладу та батьків у напрямку інформування дітей про потенційні загрози та формування в них навичок безпечної поведінки.

За результатами опитування, переважна більшість учнів не отримувала підозрілих пропозицій від незнайомців в особистих повідомленнях або соцмережах, хоча значна частина з цим стикалася. Водночас, майже всі учні повідомляють про регулярні роз'яснювальні бесіди з вчителями щодо безпеки в інтернеті та недовіри до підозрілих пропозицій. Більшості учням не траплялися підозрілі питання від незнайомців щодо особистої інформації чи родини, а також пропозиції щодо винагороди в обмін на дії чи інформацію. Переважає більшість учнів знає, до кого звернутися за допомогою у випадку спроби обману або використання. Загалом, опитування свідчить про активну роботу навчального закладу в напрямку інформування учнів про потенційні онлайн-загрози та формування в них розуміння, як діяти в таких ситуаціях.

У зв'язку з вищезазначеними результатами моніторингу рекомендовано:

1. Посилити інформаційно-просвітницьку роботу серед учнів щодо розпізнавання загроз вербування, зокрема в соціальних мережах та месенджерах.

2. Проводити регулярні тематичні заходи (тренінги, класні години, рольові ігри, інтерактивні лекції), спрямовані на формування навичок критичного мислення, цифрової безпеки та самозахисту.
3. Налагодити взаємодію з представниками правоохоронних органів і кіберполіції для проведення спільних профілактичних заходів та оперативного реагування на випадки потенційного вербування.
4. Активізувати співпрацю з батьками, зокрема через: тематичні батьківські збори, пам'ятки з порадами, індивідуальні консультації з питань кібербезпеки та захисту дітей.